EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 05 30
COM(2012) 323 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Lenkijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Lenkijos konvergencijos programos

{SWD(2012) 323 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Lenkijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Lenkijos konvergencijos programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[3],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[4], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 COM(2012) 323 *final.*
3 P7_TA(2012) 0048 ir P7_TA(2012) 0047.
4 2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimas 2012/238/ES.

(3) 2011 m. liepos 12 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl Lenkijos 2011 m. nacionalinės reformų programos ir pateikė savo nuomonę dėl atnaujintos 2011–2014 m. Lenkijos konvergencijos programos;

(4) 2011 m. lapkričio 23 d. Komisija patvirtino antrąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas antras *ex ante* ir integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“. 2012 m. vasario 14 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[5], kurioje nenurodė, kad Lenkija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti krizės sukeltas socialines pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(6) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į jų stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas;

(7) 2012 m. balandžio 25 d. Lenkija pateikė savo 2012–2015 konvergencijos programą, o 2012 m. balandžio 27 d. – 2012 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;

(8) remdamasi 2012 m. konvergencijos programos vertinimu pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas ir atitinka Komisijos 2012 m. pavasario prognozę. Programoje pateiktos biudžeto strategijos tikslas – iki 2012 m. ištaisyti perviršinį deficitą ir iki 2015 m. pasiekti vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslą. Programoje patvirtinamas vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslas – 1 % BVP deficitas, kuris deramai atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Numatomas deficito ištaisymas atitinka Tarybos nustatytą terminą, o numatomos fiskalinės priemonės – rekomendaciją pagal perviršinio deficito procedūrą. Remiantis (perskaičiuotu) struktūriniu deficitu[6], numatoma metinė pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo bus didesnė nei 0,5 % BVP (struktūriniu požiūriu). Valdžios sektoriaus išlaidų augimas, atsižvelgiant į diskrecines pajamų priemones, visu programos laikotarpiu atitinka Stabilumo ir augimo pakte nustatytą kriterijų, tačiau 2013 m. šiek tiek viršija išlaidų kriterijų, remiantis Komisijos 2012 m. pavasario prognoze. Norint padaryti pakankamą pažangą siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo, gali prireikti papildomų pastangų, nes šis tikslas labiausiai susietas su dideliu viešųjų investicijų išlaidų mažinimu ir nepakankamai pagrįstas išsamiomis priemonėmis vėlesniais programos įgyvendinimo metais. Numatoma, kad valdžios sektoriaus skola per visą programos laikotarpį Lenkijoje išliks mažesnė negu 60 % BVP. Remiantis nacionalinių institucijų prognozėmis, ji palaipsniui mažės, nuo

---

5 COM(2012) 68 *final.*

6 Pagal ciklą pakoreguotas balansas (atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones), Komisijos tarnybų perskaičiuotas remiantis programoje pateikta informacija ir taikant bendrai sutartą metodiką.

56,3 % BVP 2011 m. iki 49,7 % BVP 2015 m., tačiau Komisija, atsižvelgdama į galimus su konsolidavimo planais susijusius pavojus, mano, kad padėtis gerės ne taip greitai;

(9) Lenkijos vyriausybė dar nesiėmė jokių veiksmų, kad iki 2013 m. būtų įgyvendinta nuolatinė išlaidų taisyklė. Nuolatinės taisyklės taikymui vis dar rengiamasi, ir iki šiol nebuvo atskleista jokios informacijos. Taip pat nepadaryta jokios pažangos nacionalinę sąskaitų sistemą derinant su Europos sąskaitų sistema (ESS 95 standartais) ir biudžeto sudarymo procedūros metu gerinant įvairių valdžios lygmenų koordinavimą;

(10) jaunimo nedarbas yra didesnis už ES vidurkį, pagrindinės jo priežastys – gebėjimų neatitiktis ir mažai galimybių atlikti gamybinę praktiką ir mokytis darbo vietoje. Numatomos priemonės siekiant palengvinti jaunimo atėjimą į darbo rinką. Dalinis piktnaudžiavimas savisamda ir civilinės teisės sutartimis, kurioms netaikoma darbo teisė, yra darbo rinkos segmentacijos ir dirbančiųjų skurdo (vieno didžiausių ES) priežastis. Be to, turėtų būti peržiūrėta išmokų, skirtų paremti mažai uždirbančius darbuotojus, taikymo sritis ir pakankamumas;

(11) 2011 m. antrą pusmetį Lenkija pradėjo įgyvendinti plačių užmojų aukštojo mokslo reformą. Ja siekiama sustiprinti universitetų ir verslo įmonių ryšius ir išspręsti gebėjimų ir darbo vietų neatitikties problemą. Reformos tikslas – lankstesnės ir labiau prie kintančių darbo rinkos poreikių pritaikytos studijos. Be to, ja skatinama savisamda. Nepaisant to, vis dar reikia didinti mokymo svarbą ir gerinti jo kokybę, ypatingą dėmesį skiriant privačioms aukštojo mokslo įstaigoms;

(12) gerinant vaikų priežiūros sistemą reikia didinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje. Šiuo metu Lenkijos ikimokyklines įstaigas lankančių vaikų dalis yra mažiausia Europoje. Taip yra dėl to, kad trūksta vietų, tinkamos infrastruktūros ir kvalifikuotų darbuotojų. Vyriausybės pareiškimas, kad ji skirs papildomų lėšų ikimokyklinio amžiaus vaikų (3–5 metų) priežiūros įstaigoms steigti, neįtrauktas į 2012 m. biudžeto įstatymą, kuriame švietimui skiriamas biudžetas sumažintas. Dėl to kai kuriose savivaldybėse uždaromos mokyklos ir vaikų darželiai;

(13) siekdama išspręsti menko vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimo darbo rinkoje problemą Lenkija priėmė bendrą pensijų reformą. Teisės aktais nustatytas pensinis amžius nuo 2013 m. bus palaipsniui didinamas iki 67 metų (šis amžius vyrams bus pradėtas taikyti 2020 m., o moterims – 2040 m.). Lenkija ir toliau dėjo pastangas, kad apribotų palankias statutinių valstybės tarnautojų išėjimo į pensiją sąlygas. 2011 m. Lenkija priėmė tam tikrus ūkininkų socialinio draudimo fondo (KRUS) pakeitimus. Tačiau reforma yra laikina ir, žiūrint iš darbo rinkos perspektyvos, nepakankama. Kalnakasiams vis dar taikoma speciali pensijų sistema;

(14) neseniai atliktomis mokslinių tyrimų aplinkos gerinimo reformomis siekiama sutelkti poreikius atitinkantį finansavimą geriausiai dirbančioms institucijoms. 2011 m. rugpjūčio mėn. priimta Nacionalinė mokslinių tyrimų programa yra svarbus žingsnis šia linkme. Tačiau dar lieka neaišku, kaip susiję programos prioritetai ir kaip jie įgyvendinami inovacijų ir pramonės politikos srityse;

(15) nepagrįsti laisvųjų profesijų apribojimai yra pagrindinė tolesnio augimo kliūtis, visų pirma statybų, transporto ir sveikatos sektoriuose. Vyriausybė paskelbė planą 50 %

sumažinti laisvųjų profesijų reglamentavimą, susijusį su švietimo reikalavimais ir licencijų išdavimu. Nepaisant pastaruoju metu dedamų pastangų, įmonėms tenkanti administracinė našta tebėra didelė, o viešasis administravimas nepakankamai efektyvus. Tarp pagrindinių susirūpinimą keliančių sričių – didelės reikalavimų laikymosi išlaidos, sudėtingi ir nenusistovėję mokesčių teisės aktai, prastas sutarčių vykdymo užtikrinimas, lėtos ir sudėtingos licencijų ir leidimų išdavimo procedūros, nuosavybės registravimas ir skirstymo į zonas teisės aktai. Teismo procesai ir kiti teisiniai veiksmai vyksta lėtai, yra santykinai daug neišnagrinėtų bylų;

(16) energetikos sektoriaus augimui ir konkurencijai trukdo vėlavimas įgyvendinti ES teisės aktus, visų pirma antrąjį ir trečiąjį energetikos dokumentų rinkinį ir ES atsinaujinančiųjų energijos išteklių direktyvą, ir neužbaigtos pažeidimų nagrinėjimo procedūros. Autostradų ir greitkelių tinklas aktyviai plėtojamas panaudojant ES fondų paramą, tačiau dar svarbiau investuoti į geležinkelių tinklą, atsižvelgiant į labai prastą infrastruktūros būklę. Lenkija nevisiškai panaudoja šiam tikslui skirtas Sanglaudos fondo lėšas. Vis dar kyla kliūčių efektyviam geležinkelio rinkos veikimui;

(17) Lenkija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai, taip pat 2011 m. prisiimti ir įgyvendinami įsipareigojimai yra susiję su užimtumo didinimu, konkurencingumo gerinimu, viešųjų finansų tvarumo didinimu ir finansinio stabilumo stiprinimu. Komisija įvertino, kaip įgyvendinami pagal paktą „Euro plius“ prisiimti įsipareigojimai. Į šio vertinimo rezultatus buvo atsižvelgta rengiant rekomendacijas;

(18) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Lenkijos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino konvergencijos programą ir nacionalinę reformų programą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Lenkijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos rekomendacijų 1–6 punktuose toliau;

(19) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2012 m. konvergencijos programą ir savo nuomonę[7] visų pirma pateikė 1 rekomendacijoje;

REKOMENDUOJA Lenkijai 2012–2013 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti numatytą pažangą, kad būtų ištaisytas perviršinis deficitas. To siekiant visiškai įvykdyti 2012 m. biudžetą ir įgyvendinti struktūrinio koregavimo priemones, nurodytas Tarybos rekomendacijose pagal perviršinio deficito procedūrą. Po to nurodyti priemones, būtinas užtikrinti numatytos 2013 ir vėlesnių metų biudžeto strategijos įgyvendinimą, atliekant tinkamą struktūrinį koregavimą, kad būtų padaryta pakankama pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslo, įskaitant išlaidų kriterijaus laikymąsi. Ateityje iki minimumo riboti augimą skatinančių išlaidų mažinimą ir pagerinti mokestinių prievolių vykdymą.

2. Paspartinti fiskalinės sistemos reformą, priimant teisės aktus, kuriais iki 2013 m. būtų pradėta taikyti nuolatinė išlaidų taisyklė. Ši taisyklė turėtų būti suderinta su Europos sąskaitų sistema. Imtis veiksmų siekiant tobulinti įvairių Vyriausybės lygių

[7] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 2 dalį.

veiksmų koordinavimo priemones vidutinės trukmės laikotarpiu ir vykstant metinei biudžeto procedūrai.

3. Sumažinti jaunimo nedarbą, didinti galimybes atlikti gamybinę praktiką ir mokytis darbo vietoje, gerinti profesinio mokymo kokybę ir priimti pasiūlytą mokymosi visą gyvenimą strategiją. Geriau derinti švietimo rezultatus ir darbo rinkos poreikius, gerinti mokymo kokybę. Šalinti darbo rinkos segmentaciją ir dirbančiųjų skurdą, apriboti pernelyg dažną civilinės teisės sutarčių naudojimą ir pratęsti bandomąjį laikotarpį neterminuotas darbo sutartis turintiems darbuotojams.

4. Dėti daugiau pastangų didinant moterų dalyvavimą darbo rinkoje ir padidinti vaikų priežiūros ir ikimokyklinio švietimo įstaigas lankančių vaikų skaičių, užtikrinant stabilų finansavimą ir investicijas į viešąją infrastruktūrą, rengiant kvalifikuotus darbuotojus ir suteikiant galimybę naudotis šiomis paslaugomis už prieinamą kainą. Kovoti su įsigalėjusia ankstyvo išėjimo į pensiją tradicija, siekiant padidinti pasitraukimo iš darbo rinkos amžių. Palaipsniui panaikinti specialią kalnakasių pensijų sistemą, juos visiškai integruojant į bendrąją sistemą. Imtis platesnio užmojo ir nuolatinių priemonių siekiant įvykdyti ūkininkų socialinio draudimo fondo (KRUS) reformą, kad būtų labiau atsižvelgiama į individualias pajamas.

5. Imtis papildomų priemonių, siekiant užtikrinti investicijoms palankią verslo aplinką, glaudžiau susiejant mokslinius tyrimus, inovacijas ir pramonę ir nustatant bendras prioritetines sritis ir priemones, kuriomis būtų remiamas visas inovacijų ciklas; gerinti galimybes gauti finansavimą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai, teikiant garantijas ir pereinamojo laikotarpio finansavimą.

6. Dėti daugiau pastangų didinant paskatas investuoti į energijos gamybos pajėgumą ir veiksmingumą, paspartinti tarpvalstybinių elektros energijos tinklų plėtojimą ir sustiprinti konkurenciją dujų sektoriuje, palaipsniui atsisakant reguliuojamų kainų ir sukuriant dujų prekybos platformą. Didinti geležinkelių rinkos reguliuotojo vaidmenį ir išteklius ir užtikrinti, kad geležinkelių investiciniai projektai būtų įgyvendinami veiksmingai ir greitai. Mažinti laisvųjų profesijų apribojimus, supaprastinti sutarčių vykdymo užtikrinimą ir statybos leidimams taikomus reikalavimus.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas